

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

w sprawie ze skargi E. B.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym
postanowieniem Sądu Okręgowego w S.

z dnia 10 kwietnia 2013r., sygn. akt II Ca ../12 wydanym

w sprawie z wniosku E. B.

przy uczestnictwie [...]o zasiedzenie nieruchomości,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 grudnia 2016 r.,

zażalenia E. B.

na postanowienie Sądu Okręgowego w S.

z dnia 25 lutego 2016 r., sygn. akt II Ca .../16,

1. oddała zażalenie;

**2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki
postępowania S. P. kwotę 750 (siedemset pięćdziesiąt) zł tytułem
kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę E. B.
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu

Okręgowego w S. z dnia 10 kwietnia 2013 r. W postanowieniu tym oddalono apelację skarżącego wniesioną od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 14 lutego 2011 r. (k. 973 i n., akt sprawy, t. V), w którym oddalono wniosek skarżącego o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości wskazanych we wniosku.

Jako podstawę prawną wznowienia postępowania skarżący wskazał art. 403 § 2 k.p.c., a więc wykrycie takich okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Skarżący wskazywał na powołane w skardze środki dowodowe (zeznania świadków), które mogły mieć wpływ na wynik sprawy o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości i z których nie mógł skorzystać w postępowaniu zakończonym prawomocnym postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2013 r. Chodziło przede wszystkim o okoliczności zmywu uczestników postępowania, którzy celowo zatajali okoliczności prowadzenia przez J. B. indywidualnego gospodarstwa w miejscu i w latach wskazanych w skardze. O nieprawdziwości twierdzeń uczestników postępowania skarżący (wnioskodawca) powziął wiadomość w dniu 8 listopada 2015 r. po przeprowadzeniu rozmowy z J. J.

Sąd Okręgowy stwierdził, że wskazane przez skarżącego okoliczności faktyczne i środki dowodowe nie spełniają cech nowych okoliczności i środków dowodowych w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. Wszystkie osoby wskazane jako nowi świadkowie przez skarżącego już zeznawały w postępowaniu poprzednim przed Sądem Rejonowym. Nowo wykryta okoliczność powinna istnieć jeszcze w czasie trwania postępowania, które kończy się zaskarżonym orzeczeniem, toteż środek dowodowy w postaci zeznań wskazanych przez skarżącego świadków na okoliczność faktyczną rozmowy i jej treści z listopada 2015 r. z J. J. powstała po uprawomocnieniu się orzeczenia. Nie może zatem tworzyć podstawy wznowienia postępowania. Sąd Okręgowy zwrócił także uwagę na to, że wykrycie nowych dowodów i okoliczności nie obejmuje dowodów już istniejących, a tylko niezauważonych i niewykorzystanych przez stronę. W takim przypadku niezbędne jest dokonanie odpowiedniej oceny aktywności procesowej strony w zakresie dowodzenia według wymagania starannego działania osoby należycie dbającej o własne interesy. Niemożność skorzystania z okoliczności faktycznych w poprzednim postępowaniu musi być obiektywna i wykazana w racjonalny sposób.

Sąd Okręgowy szczegółowo wyjaśnił także to, dlaczego sugerowany przez skarżącego dowód z zeznań świadka J. J. nie mógł być uznany za dowód nowy w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

W obszernym zażaleniu na postanowienie z dnia 25 lutego 2016 r. skarżący podnosił naruszenie art. 410 § 1 zdanie 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Według skarżącego, wykazana została w skardze prawna podstawa wznowienia postępowania, przewidziana w art. 403 § 2 k.p.c. Wykryte bowiem zostały nowe środki dowodowe, uzasadniające przyczyny, dla których nie było możliwości w toku (poprzedniego) postępowania złożenia wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadków osób wskazanych w skardze o wznowienie postępowania, gdyż świadkowie – mimo iż zeznawali w sprawie – nie posiadali wiedzy o zмовie uczestników postępowania. W ten sposób uczestnicy ci „ukrywali w procesie dowody zasiedzenia (...) nieruchomości przez wnioskodawcę”. W skardze powtórzono w dużym stopniu argumentację i wnioski przedstawione wcześniej w innej skardze (k. 1 - 5, sygn. akt II Ca .../16).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem (postanowieniem co do istoty sprawy) stanowi szczególny środek zaskarżenia i powinna być oparta na wskazanych w przepisach k.p.c. prawnych podstawach wznowienia. Jeżeli w skardze jako taką podstawę wskazywano art. 403 § 2 k.p.c. (wykrycie nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych), a Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska skarżącego o istnieniu takiej podstawy, to w zażaleniu na to postanowienie powinny znaleźć się przede wszystkim zasadnicze argumenty prawne, które zmierzałyby do podważenia przyjętej przez Sąd Okręgowy wykładni art. 403 § 2 k.p.c. Oznacza to konieczność podporządkowania wyводу prawnego przedmiotowi orzekania zawartemu w zaskarżonym postanowieniu. Tymczasem skarżący powtarza w zażaleniu argumentację podnoszoną w skardze o wykryciu po wydaniu prawomocnego postanowienia z dnia 10 kwietnia 2013 r. nowych okoliczności faktycznych i środków dowodowych. Wyjaśnia też, że nie był w stanie powziąć o nich informacji w czasie trwania postępowania (s. 6, 10 zażalenia).

W postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości wnioskodawcę obciąża ciężar udowodnienia przesłanek zasiedzenia, przy czym wnioskodawca może powoływać się także na odpowiednie zeznanie świadków i samodzielnie ustalać krąg takich świadków. Trafnie zaznaczył Sąd Okręgowy, że przepis art. 403 § 2 k.p.c. nie obejmuje uzyskania informacji o dowodach, okolicznościach już istniejących w czasie toczenia się takiego postępowania, a tylko niezauważonych lub niewykorzystanych przez stronę (uczestnika postępowania). Postępowanie o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie wymaga od wnioskodawcy odpowiedniej aktywności w zakresie prezentowania faktów i odpowiednich środków dowodowych. W tej sytuacji w pełni przekonywające jest stanowisko Sądu Okręgowego, że wnioskodawca (skarżący) miał możliwość odpowiednio wcześniejszego uzyskania informacji o świadku i jego wiedzy dotyczącej władania spornymi nieruchomościami, skoro był on wnioskodawcy znany od dawna, zamieszkiwał także w D. i w dodatku był sąsiadem wnioskodawcy (s. 6 uzasadnienia zaskarżonego postanowienia). Oznacza to, że wnioskodawca miał jednak realną możliwość powołać się na ten dowód w toku postępowania zakończonym prawomocnym i kwestionowanym postanowieniem.

Trafnie Sąd Okręgowy uznał, że nie są nowymi środkami dowodowymi w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. wskazywane w skardze dowody z przesłuchania skarżącego i czterech świadków, ponieważ dowody te zostały powołane na stwierdzenie rozmowy z dnia 8 listopada 2015 r. Z rozmowy tej skarżący miał się dowiedzieć o zmowie uczestników postępowania odnośnie do prezentowania niektórych faktów w postępowaniu o zasiedzenie. Wszyscy świadkowie zeznawali już w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Ponadto świadkowie ci mieliby zeznawać co do faktu odbycia i przebiegu rozmowy z dnia 8 listopada 2015 r. (s. 4 zażalenia), co to oznaczałoby, że chodzi o okoliczność, która pojawiła się jednak po uprawomocnieniu się orzeczenia o zasiedzeniu i nie może mieć cech nowości w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

Z akt sprawy wynika, że toczyło się wcześniej postępowanie ze skargi wniesionej przez wnioskodawcę w dniu 29 czerwca 2014 r. Skargą tą objęte było także prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 10 kwietnia 2013 r., sygn. akt II CA .../12. Jako podstawę wznowienia skarżący wskazał to, że

o możliwości skorzystania ze źródeł dowodowych w postaci zeznań świadków powołanych w skardze dowiedzieli się dopiero po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie o zasiedzenie. Skarżący E. B. w obecnym postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania powołuje się wprawdzie na podstawę wskazaną w art. 403 § 2 k.p.c., ale odmiennie niż poprzednio ujmuje okoliczności i nowe środki dowodowe w rozumieniu tego przepisu. Postępowanie zainicjowane skargą z dnia 29 września 2014 r. zostało zakończone prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2015 r., w którym oddalono zażalenie skarżących od postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 18 grudnia 2014 r., w którym odrzucono skargę.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako nieuzasadnione (art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.). O kosztach postępowania orzeczono stosownie do art. 108 § 1 k.p.c. i art. 524 § 2 k.p.c. w zw. z § 2, 10 ust. 2 rozporządzenia MS z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

aj jw

kc